

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

Steve Vukile Tshwete Onderwyskompleks • Sone 6 Zwelitsha 5608 • Privaatsak X0032 • Bhisho 5605
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

HOOFDIREKTORAAT – KURRIKULUMBESTUUR

**GRAAD 12 LEERDER
ONDERSTEUNINGSPROGRAM**

**HERSIENING EN REMEDIËRENDE ONDERRIG
INSTRUMENT:
ANTWOORDE**

VAK: REKENINGKUNDE

Junie 2009

Hierdie dokument bestaan uit 10 bladsye.

Streng gesproke nie vir toets/eksamen doeleindes nie.

VRAAG 1**1.1 Bankversoening**

- 1.1.1 Dit is belangrik aangesien deposito's uitstaande mag wees en tjeks nie noodwendig aangebied word vir betaling as dit uitgereik word nie. ✓✓
Vir hierdie redes sal die Bankrekening saldo in die Algemene Grootboek en die Bankstaat saldo nie altyd dieselfde wees nie. ✓✓ (4)
- 1.1.2 Gunstige (2)
- 1.1.3 Is op die laaste dag van die maand gedeponeer; deposito's verskyn eers die volgende dag. ✓✓ (2)
- 1.1.4 Bank mag 'n fout gemaak het (debiteer Sharu se rekening in plaas van iemand ander se rekening) ✓✓✓ (3)
- 1.1.5 Tjek moet gekanselleer word (tjek verjaar) ✓✓ en vervang word deur 'n ander een. ✓✓ (4)
- 1.1.6 Is 'n vooruitgedateerde tjek. ✓✓ Moet in 'n register aangeteken word en 'n kwitansie sal uitgereik word volgens die datum op die tjek. ✓✓ (4)
- 1.1.7 Hierdie tjek sal deel uit maak van bedryfs-en ander betaalbares. ✓✓ (3)

1.2 Krediteureversoening

	Saldo volgens Krediteurekontrole	✓36 210
1.2.1	Fout in Krediteurejoernaal (oorbereken)	✓✓ (360)
1.2.2	Debietnota nie aangeteken in Krediteureafslagjoernaal	✓✓275
1.2.5	Oorboeking van Debiteure kolom in Kontantbetalingsjoernaal	✓✓195
		✓☑36 315

(9)

	Foutiewe saldo volgens Krediteurelys	✓36 471
1.2.3	Saldo van debiteur verkeerdelik ingesluit in lys	✓✓ (135)
1.2.4	Bedrag van R309 oorgeboek as R390 in Krediteurerekening.	✓✓ (81)
1.2.6	Oordrag van kredietsaldo in Debiteuregrootboek na Krediteuregrootboek	✓✓60
		✓☑36 315

(9)

[18]

VRAAG 2

Enige geldige argument ✓✓✓

syfers ✓✓✓

2.1 (a) Een argument ten gunstige van elke masjien

Masjien 1 – Alhoewel oud genereer dit hoë inkomste. ✓ Instandhouding is 50% van inkomste.	
Masjien 2 – Genereer hoër inkomste as Masjien 1. ✓ Instandhouding is laag.	
Masjien 3 – Goedkoper as Masjien 2. ✓ Genereer hoër inkomste as Masjien 1.	
	3

(b) Staving in syfers

Masjien 1 – Inkomste R240 000. ✓ Instandhouding is R110 000.	
Masjien 2 – Inkomste is R400 000. ✓ Instandhouding is R90 000.	
Masjien 3 – Inkomste R320 000. ✓ Instandhouding is R85 000. Koste is R130 000.	
	3

2.2 2.2.1 Stem u saam met Mnr. Ventura se besluit? Verskaf TWEE redes.

Ja ✓	
Instandhouding hoog – R110 000 ✓✓	
Ten volle gedepresieer – Opgehoopte waardevermindering R69 999 ✓✓	
	5

2.2.2**BATEVERKOPEREKENING**

2008			2008		
Jan 1	Masjinerie ✓	✓70 000	Jan 1	Opg. waard. op masjinerie ✓	69 999 ✓✓
	Wins met verkoop van bate ✓	✓✓ 499		Bank ✓	500 ✓
		70 499			70 499
					11

2.3 Berekening van pro rata waardervermindering vir Masjien 3.

<u>Masjien 3</u>
$130\ 000 \times 20/100 \times 6/12$
$= 13\ 000 \checkmark \checkmark \checkmark$

3

2.4 Berekening van waardervermindering vir Masjien 2.

<u>Masjien 2</u>
$180\ 000 \times 20/100 = 36\ 000 \checkmark \checkmark$

2

2.5 Lys van interne beheermaatreëls.

Bateregister $\checkmark \checkmark$
Hou inventarislys op datum $\checkmark \checkmark$
Aanstelling van batebestuurder
Beheer en verseker bates
Diens en instandhouding van bates

4

[31]

VRAAG 3

3.1

Funky Winkels Bpk
Inkomstestaar vir die jaar geëindig 28 Februarie 2009.

Verkope (1 111 560✓ – 43 120✓)			✓✓ 1 068 440
Koste van verkope			✓ (509 360)
Bruto wins			☑ 559 080
Ander bedryfsinkomste			☑ 23 680
Korting ontvang		✓ 1 240	
Huurinkomste (26 180✓ – 3 740✓)		✓✓ 22 440	
Bruto bedryfsinkomste			☑ 582 760
Bedryfsuitgawes			☑ (419 734)
Salarisse (287 340✓ + 12 500✓)		✓ 299 840	
Verpakkingsmateriaal		✓ 5 096	
Korting toegestaan		✓ 650	
Advertensies (4 940✓ + 1 840✓✓)		✓ 6 780	
Versekering (11 240✓ – 920✓✓)		✓ 10 320	
Skryfbehoeftes (8 516✓ – 870✓)		✓ 7 646	
Pensioenfondsbydraes (3 750✓ + 1 500✓✓)		✓ 5 250	
Mediese fonds bydraes (1 930✓ + 640✓)		✓ 2 570	
Waardevermindering (15 744✓✓ + 60 000✓)		✓ 75 744	
Handelsvoorraadtekort		✓✓ 4 060	
Oninbare skulde (930✓ + 700✓)		✓ 1 630	
Voorsiening vir oninbare skulde aansuiwering		✓✓✓ 148	
Bedryfswins			☑ 163 026
Rente inkomste			✓ 974
Wins voor rente-uitgawe			☑ 164 000
Rente-uitgawe			✓✓ (6 000)
Netto wins voor belasting			☑ 158 000
Inkomstebelasting			✓☑ (39 500)
Netto wins na belasting vir die jaar			✓☑ 118 500

(59)

3.2 3.2.1 **Voorraad**

Handelsvoorraad	✓ 65 080
Gebruiksvoorraad voorhande	✓ 870
	✓ 65 950

(3)

3.2.2 **Bedryfs-en ander ontvangbares**

Handelsdebiteure (47750✓- 930✓)	✓46 820
Voorsiening vir oninbare skulde	✓ (1 828)
Netto handelsdebiteure	44 992
Vooruitbetaalde uitgawes	✓920
SAID inkomstebelasting	✓✓1 954
	<u>✓47 867</u>

(8)

3.2.3 **Bedryfs-en ander betaalbares**

Handelskrediteure (37 300✓+ 1 500✓+ 5 520✓)	✓44 320
Vooruitontvange inkomste	✓3 740
SAID: LBS (2 698✓+ 4 500✓)	✓7 198
Aandehouers vir dividende	✓✓25 000
Pensioenfonds	✓850
Mediesefonds	✓640
Krediteure vir salarisse (12 500✓- 4 500✓- 1 000✓- 640✓)	✓6 360
Opgelope uitgawes	✓✓6 000
	<u>✓94 108</u>

(20)

3.2.4 **Behoue inkomste/Opgehoopte winste**

Saldo op 1 Maart 2008		✓92 498
Netto wins vir die jaar		✓✓118 500
		✓210 998
Gewone aandele dividende		✓✓ (75 000)
Betaal	✓50 000	
Aanbeveel	✓✓25 000	
Saldo op 28 Februarie 2009		<u>✓✓135 998</u>

(11)

3.2.4 **Aandelekapitaal**

Gemagtigde		
1 000 000 gewone aandele teen R1 elk		✓R1 000 000
Uitgereik		
500 000 aandele uitgereik teen R1 elk op laaste dag van vorige jaar		✓R500 000

(2)
[103]

VRAAG 4

4.1 Direkteure ✓✓ (2)

4.2 **Bereken die opbrengs van die verkope van die voertuig.**

Drawaarde aan begin	183 360
Min: Waardevermindering	32 800
Min: Opbrengs van verkoop van bate	✓✓✓✓19 200
Plus: Aankope	–
Min: Drawaarde aan einde	131 360

(4)

4.3 4.3.1 **Kontant verkry uit bedrywighede**

Netto wins voor belasting	✓97 860
Aansuiwering vir:	☑96 460
Waardevermindering	✓32 800
Rente-uitgawe	✓63 360
Bedryfswins voor verandering in bedryfskapitaal	☑194 320
Verandering in bedryfskapitaal	☑ (139 760)
Afname in voorraad	☑✓✓2 880
Toename in Bedryfs-en ander ontvangbares	✓✓ (131 520)
Afname in Bedryfs-en ander betaalbares	✓✓ (11 120)
	☑54 560

(14)

4.3.2 **Belasting betaal**

Bedrag verskuldig aan begin	✓✓ (15 200)
Bedrag in inkomstestaat	✓✓ (46 980)
Bedrag verskuldig aan einde	✓✓ (7 360)
	☑ (69 540)

(4)

4.4 Opbrengs van verkoop van bate ✓✓
Toename in lening ✓✓

(4)

4.5 4.5.1 **Die aantal aandele uitgereik gedurende die jaar.**

Toename in kapitaal (216 000 – 316 000)	✓✓ 100 000
Pariwaarde van aandeel	1
Aantal aandele uitgereik (R100 000/1)	✓✓ 100 000 aandele

(4)

4.5.2 Die prys wat aandeelhouers vir hierdie aandeel betaal.

$R20\,000 / R100\,000 \times 100 / 1 \checkmark = 20c \checkmark$
$R1 + 20c = R1,20 \checkmark \checkmark$

(4)

4.6 4.6.1 Bereken die bedryfsverhouding vir 2009.

Bedryfsbates: bedryfslaste
$40\,640 + 250\,400 + 4\,320 + 7\,360 : 91\,520 + 8\,160 + 2\,240 \checkmark \checkmark$
$302\,720 : 101\,920$
$3 : 1 \checkmark \checkmark$

(4)

4.6.2 Bereken die vuurproefverhouding vir 2009.

Bedryfsbates – voorraad : bedryfslaste
$302\,720 - 40\,640 : 101\,920 \checkmark \checkmark$
$262\,080 : 101\,920$
$2,6 : 1 \checkmark \checkmark$

(4)

4.6.3 Lewer kommentaar oor die likiditeitsposisie. Stem jy saam met die direkteur se opinie?

'n Vergelyking van die bedryfsverhoudings vir 2009 en 2008 toon 'n verbetering
In die bedryfsverhoudings. $\checkmark \checkmark$ Dit is hoër as die 2 : 1 norm. $\checkmark \checkmark$
Die bedryfsverhouding is dus bevredigend. $\checkmark$
'n Vergelyking van die vuurproefverhouding vir 2009 en 2008 toon 'n verbetering
in die vuurproefverhoudings. $\checkmark \checkmark$
Dit is bo die norm van 1 : 1. $\checkmark \checkmark$
Die vuurproefverhouding is dus bevredigend. $\checkmark$
Ek stem saam met die direkteure dat die likiditeit bevredigend is. $\checkmark$

(11)

4.7 4.7.1 Bereken die verdienste per aandeel vir 2009.

<u>Netto wins na belasting</u> x $\frac{100}{\checkmark}$
Aantal aandeel uitgereik 1
50 880 x 100 $\checkmark$
316 000
16,10 sent $\checkmark \checkmark$

(4)

VRAAG 5

- 5.1 (A) $R300\ 000 \times 85\% \checkmark = R225\ 000 \checkmark\checkmark$ (3)
- (B) $R300\ 000 \times 50\% \checkmark = R150\ 000 \checkmark$
 Kontantaankope = 60% van R150 000 $\checkmark\checkmark$
 = R90 000 $\checkmark$ (5)
- (C) Salarisbegroting = $R(33\ 600\checkmark\checkmark) + (33\ 600 \div 12 \checkmark\checkmark)$
 = $R33\ 600 + 2\ 800 \checkmark$
 = R37 400 $\checkmark$ (6)
- (D) 37 400 $\checkmark\boxtimes$ (2)
- 5.2 – Voorraadtekort $\checkmark\checkmark$
 – Advertensies nie uitgevoer soos begroot $\checkmark\checkmark$ (4)
- 5.3 – Nie korrek begroot $\checkmark\checkmark$
 – Betalings nie aangeteken $\checkmark\checkmark$ (4)
- 5.4 Julie is goed beheer $\checkmark$
 In Augustus was dit nie $\checkmark$ – oorbestee met R9 500 $\checkmark$
 - bestuur onverskillig $\checkmark$
 - voertuig mag betrokke gewees het in ongeluk $\checkmark$ (5)
- 5.5 – Toename in kontantoorskot $\checkmark$
 – Toename in bedryfskapitaal $\checkmark$ (2)
- [31]**

TOTAAL: 300